

6. Савина С.Н. Внеклассная работа по иностранным языкам в средней школе. – М.: Просвещение, 1991. – 160с.

С.О.Смолова

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

В статье рассматривается эффективность использования метода проектов при изучении немецкого языка в процессе вузовской подготовки будущих учителей иностранных языков.

In article to be considered effectiveness of using the projects' method during studying the German language in the process of teaching the future teachers of foreign languages in institution of higher educational.

Потреба суспільства в якійсній професійній освіті підвищує вимоги до сучасного навчання в практиці вищої школи. Соціально-економічні зміни активізують процеси оновлення вузівської політики, зміни відношень сторін педагогічного процесу. У зв'язку зі стійкою тенденцією щодо демократизації навчального вузівського процесу значну роль у його структурі відіграє взаємодія викладача і студентів, а також пошук найбільш ефективних форм і методів підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Реформування системи навчання у вищій школі обумовлює необхідність використання проектного методу в процесі підготовки конкурентноздатних фахівців. Метод проектів виник у 20-і роки нинішнього століття у США і розвивався у межах гуманістичного напрямку у філософії та освіті, в педагогічних поглядах та експериментальній роботі Дж.Дьюї, В.Х.Кіппатрика. Упровадженням методу проектів у навчальний процес вищої та середньої школи активно займаються Г.Селевко, М.Кларін, Е.Полат, Д.Левітес, Л.Кондрашова, І.Зязюн, Л.Пироженко, О.Пометун, Г.Фрейман, О.Пехота, О.Якубовська та інші.

В основу цього методу покладено ідею побудови навчання на активній основі, через самостійну і практичну діяльність студентів, з урахуванням їхніх особистих інтересів. Метод проектування сприяє формуванню самостійної, творчої особистості майбутнього фахівця і є одним з інноваційних методів навчання. Характерною ознакою методу проектів є органічна і повна узгодженість вузівського навчання з навколишнім життям, різноманітними інтересами кожного студента. Метод проектів є методом пошуку.

Сучасна педагогіка розрізняє такі типи проектів: дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, практико-орієнтовані. Робота над

проектом включає: аналіз проблеми; усвідомлення і визначення мети проекту; розробку концепції проекту, організаційного плану здійснення проекту; конкретну практичну діяльність щодо його реалізації; підсумки у вигляді письмового звіту та презентацію; зовнішню оцінку проекту, що дозволяє підвищити ефективність його виконання.

Проектна методика використовує всі найкращі ідеї традиційної та сучасної методики викладання іноземної мови: різноманітність (тем, типів текстів, навчальної діяльності, типів вправ), проблемність (мова використовується для виконання завдань, що характеризуються новизною та змушують думати), навчання із задоволенням (надання студентам можливості говорити про те, що вони думають, виявляти свою творчість в оформленні та презентації проекту). Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність студентів: індивідуальну, групову або колективну, яку студенти виконують упродовж певного часу. Для викладача це прагнення знайти розумний баланс між академічними та прагматичними знаннями, уміннями та навичками.

Продемонструємо кілька прикладів проектів, проведених нами і передбачених вузівською програмою з німецької мови.

Проект "Russische Schulen - wie sind sie?"

Мета роботи: розповісти німецьким друзям про систему вищої освіти в Україні і порівняти її з німецькою, повідомити про типи вищих навчальних закладів, презентувати свій ВНЗ як один із інноваційних вузів України, висловлюючи при цьому власне ставлення до нього, показати життя студентів у педагогічному університеті як під час навчання, так і в позааурочний час.

На організаційному занятті студенти за допомогою викладача розподілилися на групи. Після спільного обговорення теми кожна група отримала своє завдання. Пропозиції вносили як студенти, так і викладач. Вирішили, що в ході проектної діяльності учні можуть: підготувати повідомлення про систему освіти і про типи шкіл як у нашій державі, так і в Німеччині; зняти невеликий відеофільм про свій вищий навчальний заклад; зробити фотоальбом, який розповідає про культурне університету.

Кожна група виконувала заплановані раніше завдання – студенти збирали вирізки з газет, журналів, фотографії до теми, писали реферати, коментарі, ними був знятий невеликий фільм – путівник по університету. В ньому студенти ознайомлювали глядачів зі своїм вищим навчальним закладом, з навчальними кабінетами, розповідали про свої улюблені предмети, про вузівське життя.

Підсумкове заняття – презентація проекту. Спочатку студенти разом з викладачем склали супровідного листа, в якому розповіли про останні новини в вузі (це може бути домашнім завданням). Потім продемонстрували результати своєї праці. Підготовлені матеріали відправили німецьким товаришам.

Проект “Warum liebe ich meine Heimat?”

Мета: розповісти друзям про свою велику й малу Батьківщину.

Студенти розподілилися на три групи, кожна виконувала певне завдання:

Перша група займалася випуском стінгазети “Von allen Ecken und Enden”. Студенти збрали фотографії українських міст, які вони відвідали, зробили до них текстівки й пояснення. Студенти – найкращі знавці німецької мови, склали розповідь-узагальнення про українські міста.

Друга група демонструвала матеріали з теми: “Berühmte Menschen Ukrai-nas”. Студенти у формі короткої доповіді повідомили про відомих людей нашої країни за власним вибором, використовуючи ілюстрації, портрети, тощо.

Третя група займалася підтемою: “Meine kleine Heimat Heibt Poltawa”. Студенти зробили слайди, які відображають життя рідного міста, а також намалювали газету, до якої було додано фотоальбом.

Проект “Ukraina – das Jugendportrat”.

Мета: продемонструвати найбільш повний портрет студента своєї країни (розповісти про його життя, навчання, захоплення, проблеми).

Робота над проектом проходила чотирма групами.

Перша група підготувала гумористичний фотоколаж. Студенти підбрали фотографії, які відображають їхнє життя (нерідко з аспектом гумору) на заняттях, в позаурочний час, на дозвіллі.

Друга група займалася темою “Wie sehen wir aus?”.

Студенти виконали малюнки, збрали вирізки з українських молодіжних журналів і газет, які розповідають про зовнішній вигляд сучасної молоді, про модні речі, зачіски, яким надає перевагу українська молодь.

Третя група склала доповідь, в якій було відображено життя підлітків позаурочний час, наведені приклади захоплення студентів і розповіді про них.

Четверта група продемонструвала запис інтерв'ю зі своїми ровесниками.

Після презентації проекту його результати, оформлені у вигляді колажів, доповідей, інтерв'ю, а також всілякі розробки були направлені до Німеччини.

Труднощі в роботі над проектом неминучі. Не завжди студенти готові обговорювати організаційні питання іноземною мовою, нерідко наявні мовні помилки, не вистачає додаткової літератури іноземною мовою, часто доводиться брати інформацію з українських джерел, а потім перекладати її. Тому роль і участь викладача в проєкті дуже велика: в деяких випадках перед розробкою проблеми необхідно ввести і відпрацювати лексико-граматичний матеріал, в інших – педагог може лише підказати напрям пошуку, забезпечити джерелами, відправити студента (групу) до раніше вивченого матеріалу, дати опору тощо.

Від самого викладача вимагається висока професійна підготовка, знання психологічних особливостей і творчих нахилів студентів. Але дана форма організації навчального процесу приносить задоволення від позитивних результатів, особливо на тлі сучасної домінуючої ролі англійської та німецької мов як мов міжнародного спілкування.

Таким чином, майбутні вчителі переконуються, що не тільки англійська мова потрібна в цьому світі, що знання німецької мови також відкриває великі можливості для пізнання іншої культури, для встановлення контактів із німецько-мовними країнами, що можна на практиці застосувати свої знання. Відгуки німецьких студентів про нашу співпрацю мотивують майбутніх педагогів до подальшої роботи. У студентів підвищується інтерес до вивчення німецької мови, закріплюються міжособистісні стосунки.

Також розвиток навичок монологічного мовлення студентів здійснювався під час захисту індивідуальних проєктів з теми “Мода і час”.

Lehrer. Es ist bekannt, dass die Mode der Stil der Kleidung der bestimmten Zeit ist. Die Frau Mode vergeht so schnell wie die Zeit. In jedem Jahr sehen die Modetendenzen ganz anders aus. Jedes Jahr schlägt die Mode etwas neues vor. Eure Hausaufgabe war die Vorbereitung und Vorstellung der eigenen Projekte zum Thema “Mode und Zeit”. Ich weiß, dass jeder Schüler viele Materialien durchgesehen und benutzt hat. Und jetzt stellt jeder Schüler sein Projekt vor.

Zu uns kam sehr geehrte Modemeister aus Berlin. Das ist Monika Weber. Sie hört unsere Schüler und dann gibt ihnen nützliche Tips in den Fragen der Mode.

(Захист студентами проєктів).

Student 1. Ich möchte kurz die Mode der antiken Welt beschreiben. Im Altertum veränderte sich die Kleidermode sehr langsam. Aber Geschmack und Eleganz waren sehr wichtig. Die Frauen achteten auf ihre Schönheit, sie trugen leichte Kleidung aus Lein. Das war einfach, praktisch und bequem. Im frühen Griechenland trug die Frau den Chiton aus leichter

Wolle. Die Männer trugen den Chiton auch. An den Füßen hatten sie Ledersandalen und einen breitkrempigen Hut. Später im 16. Jh. herrschte in Europa die spanische Mode. Die Frauen trugen schöne Reifröcke. Das Oberteil des Kleides war eng und mit Edelsteinen geschmückt. Das Kleid hatte einen großen Halsausschnitt. In Deutschland waren die Frauen konservativer. Sie trugen lange plissierte Röcke, am Kopf – Hauben.

Student 2. Im 18. Jahrhundert herrschte in Europa die französische Mode. Die Frauen trugen die weiten, kuppelförmigen Röcke. Hauptmaterial war die Seide. Das Schönheitsideal war die zarte und schlanke Frau mit einer Wespentaille. In vielen Ländern trugen die Frauen meist einfache Kleider. Das waren die kurze Jacke, der enger Oberteil und der weite Rock. Die Männer trugen Hosen, eine Weste und den Mantel. Der Dreispitz war sehr modisch.

Das 20. Jahrhundert brachte eine neue Mode. Die Röcke waren nicht mehr ganz so weit. Die Kleidung wurde praktisch und bequem. Man lächelte über das Korsett. Frauen trugen kurze Kleider, Männer trugen lange Hosen. Zur Zeit wird der sportliche Stil der Kleidung bevorzugt. Es ist ohne Zweifel praktisch. Noch nie war die Kleidung so bunt wie heute.

Student 3. Wir leben im 21. Jahrhundert und wollen die Kleidung nach letzter Mode tragen. Jeder von uns möchte modisch aussehen. Die moderne Kleidung ist so bunt. Einige Arten der Jugendkleidung schockieren unsere Eltern. Aber topmodische Kleidung gefällt den Jugendlichen. Das Sprichwort sagt: "Über den Geschmack lässt sich nicht streiten". Und ich bin einverstanden. Mir gefallen Sachen aus Jeans und Leder. Sie halten gut und sehen modisch aus. Für mein Projekt habe ich viele interessante Bilder mit der Kleidung aus Jeans und Leder gesucht. Solche Leder- und Jeanswaren gefallen vielen Menschen.

(Student 4,5,6,7...)

Lehrer. Und jetzt hat Monika ein Wort. (Виступ гості з Берліну).

Hallo! Ich heiße Monika Weber. Ich kam aus Berlin. Ich arbeite in einem Modehaus in Berlin. Ich habe gesehen, dass alle Menschen modisch sein wollen. Fast alle jungen Leute in Deutschland und in der Ukraine sind modebe-wusst. Sie tragen alles, was sie wollen: moderne Jeans, bunte Jacken, kurze Röcke und Kleider, verschiedene Schmucksachen. Die Jugend akzeptiert immer neue Vorschläge der Mode. Ich möchte euch meine Tips geben:

1. Kleidet euch mit Geschmack.
2. Trägt topmodische, aber praktische Klamotten.
3. Die Kleidung muss bequem sein.
4. Findet einen eigenen Stil.

5. Pfllegt eure Kleidung, damit sie gut ; aussieht.

Meine Freunde! Ihr habt verschiedene Kleidungsarten beschrieben. Ihr habt viele Wörter zum Thema "Kleidung" gelernt. Ich habe für euch ein Kreuzwortgitter vorbereitet. Auf dem Plakat seht ihr schöngekleidete Menschen. Schreibt ihre Kleidungsstücke in mein Kreuzwortgitter. Arbeitet paarweise.

Таким чином, на сучасному етапі реформування системи вищої освіти України гостро стоїть проблема використання інтерактивних методів і технологій навчання, спрямованих на підготовку висококваліфікованого вчителя іноземної мови, з високим рівнем професіоналізму і майстерності.

Використання у навчальному процесі системи, яка включає завдання у вигляді проєктів забезпечує підвищення інтересу студентів до вивчення предмета та підвищення якості їх знань. Метод проєктування забезпечує розвиток пізнавальної активності студента, мотивований проблемним протистоянням відомого і невідомого, має на меті активізацію процесу пізнання і осмислення нового, опанування новими лексичними одиницями і дозволяє зробити навчання посильним для всіх студентів з урахуванням їх участі в різноманітних проєктах. Застосування на заняттях німецької мови методу проєктів робить процес навчання доступним, цікавим, посильним для кожного студента, сприяє формуванню умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвитку комунікативних умінь та емоційно-ціннісному ставленню кожного студента до вивчення німецької мови, а також орієнтує на творче оволодіння майбутньою професією.

Література

1. Освітні технології: Навч. – метод. посіб./ За заг.ред. О.М.Пехоти.- К.: А.С.К., 2002. – 255с.
2. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. – М. 1998. – 234с.
3. Комар О. В. Викладання за інтерактивними технологіями // Рідна школа. – № 5. – С.23-25.